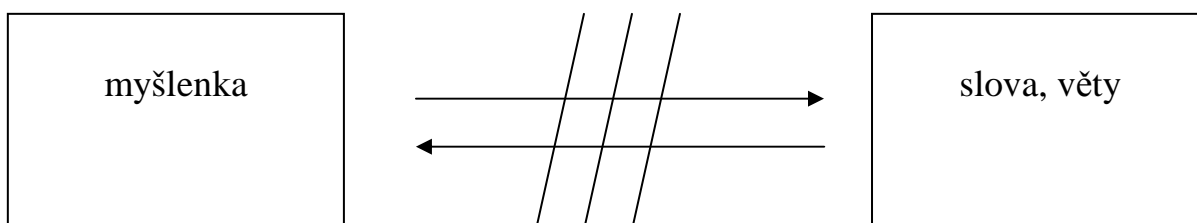

Částečné dekódování myšlenek

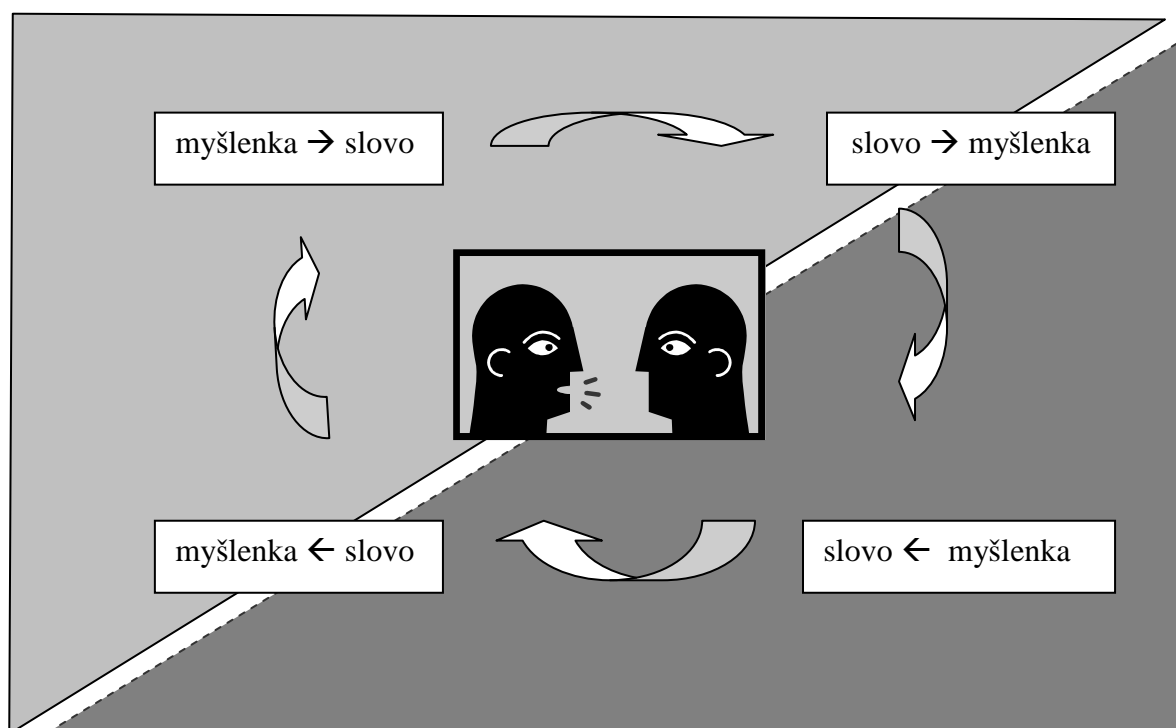
KÓDOVÁNÍ A DEKÓDOVÁNÍ MYŠLENEK

Takto bychom mohli schématicky naznačit vztah mezi hloubkovou strukturou a povrchovou strukturou v našem myšlení.

Naše smysly přijímají a vysílají informace na úrovni povrchové struktury myšlení, zde pracují s informacemi našeho jazyka. Kódování a dekódování probíhá uvnitř v člověku samotném.

I slova, jimiž popisujeme své zkušenosti, nejsou zkušenostmi samými. Jsou pouze nejlepším slovním vyjádřením, jehož jsme schopni. Proto jedním z měřítek úspěšné lidské komunikace je přesnost a názornost vyjadřování pomocí slov a vět. Při používání jazyka má významnou roli naše schopnost uvědomit si vztah slova k pojmu.

K čemu při komunikaci, tj. kódování myšlenek do slov a vět, dochází, jak člověk zjednodušuje velké množství informací, které v daném okamžiku zpracovává „mozek“.

→ **VYNECHÁVÁ INFORMACE**

→ **ZOBECŇUJE INFORMACE**

→ **ZKRESLUJE INFORMACE**

Vynechávání informací:

Neurčitý subjekt (kdo, co přesně)

Neurčitý predikát (jak)

Srovnání (ve srovnání s čím)

Úsudky (kdo tak usuzuje, na jakém základě tak usuzuje)

Nominalizace (dotaz na chybějící informaci návratem ke slovesu)

Zobecňování informací:

Podmíněnost mohu/nemohu (co Vám brání, co by se stalo, kdybyste to udělali)

Podmíněnost musím/nesmím (co by se stalo, kdybyste to udělali/neudělali)

Obecné výroky - všeobecné kvantifikátory (dotaz na výjimku, stalo se vůbec někdy, že...)

Zkreslování informací:

Použití složené ekvivalence (jak to myslíte, rozebrat rovnost výroků)

Neurčité předpoklady (proč si myslíš, že...)

Příčina a následek (jak přesně toto způsobuje toto)

Pomyslné čtení myšlenek (jak víš, že...)

Více k podstatě metamodelu jazyka, konstrukci zjednodušených tvrzení a otázkám na částečné dekódování, naleznete v doporučené literatuře, Úvod do neurolingvistického programování.

5.4. Etika argumentace

Motto: „Řekni mi, jak argumentuješ, a já ti povím, kdo jsi.“

Každý z nás je svobodný člověk. Svoboda v sobě obsahuje volnost i zodpovědnost. Člověk má právo a měl by se sám rozhodnout, jaký nástroj pro argumentaci volí. Navyklé způsoby argumentace se špatně odbourávají a dosáhnout změny v této oblasti vyžaduje trénink a vůli, abychom po čase byli korektnější i v těch obtížných a emotivních situacích. A to i přesto, že ve svém okolí se stále budeme setkávat s nekorektní argumentací.

„Děláš li správnou věc, nakonec inspiruješ druhé, aby dělali správnou věc.“ (Sri Chinmoy)

Kodex je soubor morálních norem. Normu nelze přikázat, aby fungovala, musí dojít k vnitřnímu rozhodnutí se pro chování, které je v souladu. A aby se člověk mohl k něčemu rozhodnout, musí si to umět nejprve představit. Prosím, představte si ve vztahu k argumentaci, jaké by to bylo ... (jak bychom vystupovali, jak se chovali, co říkali, jak reagovali, co bychom cítili ...)

ETICKÝ KODEX ARGUMENTACE:

- Jaké by to bylo, kdybychom nezastrašovali protivníka, používali věcnou argumentaci. I když je to mnohdy obtížnější, než zvolit vyhrožování, citové vydírání či útok na identitu.
- Jaké by to bylo, kdybychom se vyvarovali vědomého argumentování nepravdivými argumenty i překrucování nebo ignorování tvrzení, která se nám nehodí. Také kdybychom měli sdělit všechny skutečnosti zásadního významu, nic nezatajit.
- Jaké by to bylo, kdybychom nepodsouvali protivníkovi něco, co neřekl, vyvarovali se nepravdivého prohlášení, že to, co jsme řekli, jsme mínili jinak.
- Jaké by to bylo, kdybychom se vyhnuli získávání spojenců v diskusi příslibem aliance či výhod, když se nám nedostává věcných argumentů.
- Jaké by to bylo, kdybychom zajistili, aby se mohl protivník vždy vyjádřit, kdybychom neporušovali zásadu „necht' je slyšena i druhá strana“.
- Jaké by to bylo, kdybychom udrželi debatu u původního cíle, vyvarovali se odvádění k jinému cíli, který by byl pro nás snadnější, nezaměňovali v tichosti původní tezi za jinou.

Aplikace teorie do praxe

Příklad:

Zamyslete se nad následující argumentací, která zazněla v televizní reportáži:

„... Pravděpodobnost, že člověk zemře po srážce s planetkou je stejná jako, že člověk zemře při pádu letadla. A letadla padají.“

Kontrolní otázky a cvičení

- Jaký je přínos etického kodexu v argumentaci?
- Proč je podle Vás tak hojně využívána kvaziargumentace?
- Jakým způsobem se člověk naučí argumentaci?
- Jaké „nešvary“ v argumentaci považujete Vy sami za nejvíce nebezpečné?